

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่อง “การผลิตและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของแก้วมังกรในจังหวัด เชียงใหม่และเชียงราย” ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้จำนวนประชากรทั้งหมดของเกษตรกรที่ปลูกแก้วมังกรในจังหวัด เชียงใหม่และเชียงราย จำนวน 36 ราย ที่ปลูกตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Open - ended question) และปลายปิด (Close - ended question) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกแก้วมังกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและการจำหน่ายแก้วมังกรของเกษตรกร ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตแก้วมังกรของเกษตรกร ได้แก่ ประสบการณ์ พื้นที่ ช่วงเวลาในการปลูก แหล่งที่มาของกิ่งพันธุ์ วิธีการปลูก การดูแลรักษา (การใช้ปุ๋ยหรือสารเคมี) ในการปลูกแก้วมังกร รวมถึงแหล่งสินเชื่อ การได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน ต้นทุนการผลิต (ต้นทุนที่ลงทุนครั้งแรก และต้นทุนในการดูแลรักษาต่อไร่)

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจำหน่ายและการตลาดของแก้วมังกร ได้แก่ ช่องทางการจำหน่าย สถานที่จำหน่าย การกำหนดราคา รายได้ที่ได้รับความพึงพอใจต่อรายได้ของเกษตรกร ช่วงเวลาที่แก้วมังกรราคาสูงที่สุด พันธุ์ที่เกษตรกรเลือกใช้ ลักษณะการจำหน่ายแก้วมังกร ประเภทของพ่อค้าที่มารับซื้อและจำนวนพ่อค้าที่มารับซื้อ รวมถึงเหตุผลในการจำหน่ายให้แก่พ่อค้า ค่าใช้จ่ายในการจัดส่ง การบรรจุหีบห่อ ช่วงระยะเวลาในการเก็บเงิน รวมถึงราคาและแหล่งข่าวสารการตลาดของแก้วมังกร

ตอนที่ 3 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในการปลูกแก้วมังกรของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ รวมถึงข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกแก้วมังกร

การทดสอบแบบสอบถาม

ทำการทดสอบโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และเพื่อตรวจสอบคำถามในแบบสอบถาม ที่ยังไม่ชัดเจนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนเหมาะสม ก่อนที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ มีการรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

โดยการนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิด โดยที่ข้อมูลที่ได้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม (Field data collection) แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยร่วมกับข้อมูลปฐมภูมิ จากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักหอสมุด กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด เชียงใหม่และเชียงราย สำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Internet)

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาจัดระเบียบและประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS/PC) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการผลิตและการจำหน่ายแก้วมังกรของเกษตรกร วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนาเช่นเดียวกัน ได้แก่ สถิติต่ำร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านการผลิตแก้วมังกรของเกษตรกร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการจำหน่ายและการตลาดของแก้วมังกร

ตอนที่ 3 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของแก้วมังกรในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย วิเคราะห์โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนาในการสรุปข้อมูลเกษตรกรในภาพรวมทั้งหมดในการผลิตและจำหน่ายแก้วมังกร

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรในการผลิตและการจำหน่ายแก้วมังกร โดยนำมาสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อใช้ในเขียนอภิปรายผลและใช้เป็นข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยครั้งต่อไป